

ID: 120973

Spotřebitel

Obecně nelze vyloučit, že spotřebitel (dodržující standard chování průměrného spotřebitele) může být stejným obchodníkem o účincích jeho výrobků opakovaně oklamán, a může mu tedy vzniknout v důsledku jednání, proti kterému se brání žalobou u soudu, další újma.

Svévolnou interpretací tvrzení účastníka, které je v rozporu s obsahem jeho podání, a rezignací na povinnost řádně odůvodnit rozhodnutí, soud zasáhne do ústavně zaručeného práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. III.ÚS 1185/25 ze dne 29.1.2026)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatelky A. O., zastoupené doc. JUDr. D.O., Ph.D., advokátkou, sídlem P., proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. ledna 2025 č. j. 1 Cmo 76/2024-74, za účasti Vrchního soudu v Praze, jako účastníka řízení, tak, že usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 27. ledna 2025 č. j. 1 Cmo 76/2024-74, bylo porušeno právo stěžovatelky na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Toto usnesení se proto ruší.

Z odůvodnění:

I. Skutkové okolnosti případu a obsah napadeného rozhodnutí

1. V projednávané věci Ústavní soud posuzoval podmínky ochrany spotřebitelů proti nekalosoutěžnímu jednání, konkrétně možnost nařízení předběžného opatření k ochraně spotřebitele.

2. Stěžovatelka se ústavní stížností domáhá zrušení napadeného rozhodnutí s tvrzením, že jím byla porušena její ústavně zaručená práva podle čl. 6, čl. 11, čl. 31 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina"), čl. 6 odst. 1, čl. 8 a čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čl. 1 Protokolu č. 1 k této Úmluvě, jakož i principy zakotvené v čl. 1 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny.

3. Z ústavní stížnosti a přiložených listin vyplývá, že stěžovatelka se domáhala nařízení předběžného opatření, kterým by byla obchodní společnosti Artep Přeštická, s. r. o. (dále jen "společnost Artep") uložena povinnost zdržet se více než 200 tvrzení týkajících se zdravotních a léčivých účinků doplňků stravy z extraktu hub. Městský soud v Praze (dále jen "městský soud" či "soud prvního stupně") výrokem I usnesení ze dne 29. 7. 2024 č. j. 2 Nc 1058/2024-35 ve znění opravného usnesení ze dne 16. 10. 2024 č. j. 2 Nc 1058/2024-70, nařídil předběžné opatření, kterým uložil společnosti Artep povinnost zdržet se tvrzení specifikovaných v tomto výroku, a ve výroku II návrh na nařízení předběžného opatření ve vztahu k tvrzením tam specifikovaným zamítl. Ve vztahu k tvrzením zahrnutým do výroku I městský soud dovedl, že stěžovatelka prokázala potřebu zatímní úpravy a osvědčila, že tam uvedená tvrzení přisuzují produktům léčivé účinky a jedná se o zakázanou klamavou obchodní praktiku. Zamítnutí odůvodnil (bod 13 a 14) tím, že z části šlo o tvrzení, které stěžovatelka ani neosvědčila a ve zbytku již z obsahu samotných tvrzení dovedl, že nepřisuzují léčivé účinky a jsou poměrně běžná nejen u doplňků stravy, ale i potravin, nápojů a cvičení.

4. K odvolání stěžovatelky směřujícímu proti výroku II usnesení soudu prvního stupně, vyjma té jeho

části, v níž soud prvního stupně zamítl návrh na nařízení předběžného opatření, kterým by byla uložena společnosti Artep povinnost zdržet se v souvislosti s produktem "houbičky.eu Outkovka pestrá - coriolus versicolor 100 kapslí" nebo "Outkovka pestrá - coriolus versicolor 100 ml extrakt" šíření tvrzení, že úspěšně léčí HIV, Vrchní soud v Praze (dále jen "vrchní soud" případně "odvolací soud") rozhodl napadeným usnesením tak, že usnesení soudu prvního stupně potvrdil. Potvrzení ale odůvodnil (bod 21) tím že: Oproti soudu prvního stupně je však odvolací soud toho názoru, že v projednávané věci absentuje naplnění druhého předpokladu pro nařízení předběžného opatření v podobě prokázání "potřeby zatímní úpravy poměrů účastníků".

II. Argumentace stěžovatelky

5. Podstata ústavní stížnosti spočívá v nesouhlasu stěžovatelky se závěrem odvolacího soudu, že nebyla splněna podmínka naléhavosti zatímní úpravy poměrů potřebná k tomu, aby mohlo být návrhu na nařízení předběžného opatření vyhověno. Podle stěžovatelky je tento závěr svévolný a představuje porušení zásad spravedlivého procesu. Stěžovatelka namítá, že přítomnost naléhavé potřeby zatímní úpravy poměrů účastníků v průběhu řízení před obecnými soudy podrobně rozvedla. Netvrdila, že je zde újma, resp. nebezpečí jejího prohlubování pouze na straně ostatních spotřebitelů, ale tvrdila, že v dané věci hrozí újma zákazníkům společnosti Artep, a tedy i jí, případně též jiným soutěžitelům na trhu.

6. Závěry odvolacího soudu podle stěžovatelky de facto vylučují, aby se spotřebitel domáhal ochrany proti nekalosoutěžnímu jednání obchodníka prostřednictvím předběžného opatření, a jsou v rozporu se zákonem i se směrnicemi EU upravujícími nekalé obchodní praktiky. Ve svých důsledcích vytváří závěr odvolacího soudu ničím neodůvodněný rozdíl v šíři prostředků právní ochrany proti nekalosoutěžnímu jednání mezi soutěžiteli a mezi spotřebiteli.

7. Ze směrnic podle stěžovatelky neplyne, že zákon o ochraně spotřebitele je výlučným transpozičním předpisem a nebylo by možné využít i institut předběžného opatření jako nástroj ochrany spotřebitele proti nekalým obchodním praktikám. Stěžovatelka též namítá, že v prakticky shodné věci rozhodl Vrchní soud v Olomouci opačně a obdobné předběžné opatření potvrdil.

III. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

8. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a shledal, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněnou stěžovatelkou a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný; stěžovatelka je právně zastoupena v souladu s § 29 až 31 zákona Ústavním soudem a ústavní stížnost je přípustná, neboť vyčerpala všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva (§ 75 odst. 1 téhož zákona a contrario).

IV. Vyjádření vrchního soudu

9. Soudkyně zpravodajka vyzvala vrchní soud a vedlejšího účastníka řízení k vyjádření se k ústavním stížnosti.

10. Vrchní soud ve svém vyjádření uvedl, že závěry napadeného rozhodnutí nevylučují ochranu práv spotřebitelů proti nekalosoutěžnímu jednání prostřednictvím institutu předběžného opatření. Vrchní soud na základě zjištěného skutkového stavu dovodil, že stěžovatelka u společnosti Artep nakoupila tři přípravky, na základě jejích výhrad ve vztahu k těmto a mnoha jiným jeho přípravkům lze logicky usuzovat, že žádá ochranu ostatních spotřebitelů, neboť sama by si již další přípravky zajisté u společnosti Artep nezakoupila. Samotná absence tvrzení o hrozbě vzniku nebo prohlubování již vzniklé újmy a jeho prokázání musí vést k zamítnutí návrhu na nařízení předběžného opatření, neboť jde o jeden ze dvou předpokladů pro jeho nařízení. Vrchní soud setrvává na důvodech napadeného

rozhodnutí a je přesvědčen o jeho zákonnosti.

11. Společnost Artep byla spolu se zasláním ústavní stížnosti vyzvána k vyjádření se, spolu s poučením, že nevyjádří-li se, Ústavní soud bude mít za to, že se postavení vedlejší účastnice vzdala (§ 63 zákona o Ústavním soudu). Ústavní soud vyjádření společnosti Artep neobdržel, proto s ní v řízení nadále nejednal.

12. Ústavní soud zaslal vyjádření vrchního soudu stěžovatelce, která reagovala replikou. Z vyjádření je podle jejího názoru jednoznačné, že závěry napadeného rozhodnutí o nesplnění podmínky naléhavé potřeby zatímní úpravy nejsou závislé na skutkových okolnostech případu, ale na obecném postavení stěžovatelky jakožto spotřebitelky. Spotřebitel na rozdíl od soutěžitele nemůže podle závěrů vrchního soudu podmínku naléhavé potřeby zatímní úpravy poměrů účastníků ve smyslu § 75c odst. 1 o. s. ř. prokázat. Tvrzení, že spotřebitel si při znalostech závadných tvrzení již přípravky příště nezakoupí, mají znaky logického excesu a svévolného hodnocení skutkových zjištění.

V. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

V. A Obecná východiska

13. Ústavní soud je podle čl. 83 Ústavy soudním orgánem ochrany ústavnosti stojícím mimo soustavu soudů (čl. 91 odst. 1 Ústavy). K zásahu do rozhodovací činnosti obecných soudů je oprávněn jen tehdy, pokud by porušily ústavně zaručená práva stěžovatelky.

V. A. 1 Obecná východiska k předběžným opatřením a odůvodnění rozhodnutí

14. V projednávané věci je předmětem přezkumu rozhodnutí soudu o nařízení předběžného opatření. Ústavní soud k přezkumu rozhodování obecných soudů o předběžných opatřeních přistupuje zdrženlivě, zejména pro dočasný charakter těchto rozhodnutí (srov. např. nález sp. zn. IV. ÚS 802/19, bod 13). Zároveň však Ústavní soud ve své judikatuře vyjádřil názor, že i rozhodnutí o předběžném opatření je způsobilé zasáhnout do základních práv a svobod účastníků řízení a lze je podrobit ústavněprávnímu přezkumu (viz např. nález sp. zn. III. ÚS 52/13), byť pouze v rámci tzv. omezeného testu ústavnosti (srov. např. nález sp. zn. III. ÚS 1858/24, body 18 a 19).

15. Ústavní soud v rámci tohoto testu zkoumá, zda předběžné opatření mělo zákonný podklad (čl. 2 odst. 2 Listiny), bylo vydáno příslušným orgánem (čl. 38 odst. 1 Listiny) a není projevem svévole (čl. 1 Ústavy a čl. 2 odst. 2 a 3 Listiny). Důvodem pro kasační zásah Ústavního soudu je také zásadní porušení zásad spravedlivého procesu (viz nález sp. zn. II. ÚS 221/98, nález sp. zn. I. ÚS 3150/21).

V. A. 2 Obecná východiska k právní úpravě nekalé soutěže

16. Zákaz nekalé soutěže vychází z potřeby zajistit spravedlivé a transparentní podnikatelské prostředí. Nekalosoutěžní jednání může způsobit újmu nejen soutěžitelům, ale i zákazníkům a samotnému trhu, který se může absencí regulace deformovat. Do generální klauzule upravující nekalou soutěž (§ 2976 odst. 1 občanského zákoníku) jsou tedy zahrnuti i spotřebitelé jako osoby, které mohou být praktikami nekalých soutěžitelů citelně dotčeny. V tomto smyslu chrání spotřebitele též unijní předpisy [zejména Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. 5. 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu, dále např. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům].

17. Součástí generální klauzule zakotvené v § 2976 odst. 1 občanského zákoníku (tzv. třetí podmínkou), je "způsobilost jednání přivodit újmu soutěžitelům nebo zákazníkům". Z toho plyne, že nekalosoutěžní jednání je deliktem ohrožovacím, a pro jeho kvalifikaci nekalosoutěžním jednáním se

vyžaduje pouze způsobilost přivodit újmu (soutěžitelům nebo spotřebitelům). Skutečný vznik újmy není pro naplnění této podmínky nezbytný (viz např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Odo 1642/2005; Duba, J, Předběžná opatření v právu nekalé soutěže, s 43). Újma však musí hrozit reálně, nejde o hrozbu spekulativní a velmi nepravděpodobnou (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 139/2008, sp. zn. 23 Cdo 582/2011). Nemusí však hrozit bezprostředně (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 3 Cmo 36/92).

18. Újmou je nutno rozumět jak újmu hmotnou, tak nehmotnou. Nekalá soutěž tedy spotřebitele může postihovat nejen v jejich majetkové sféře, ale různými způsoby i v oblasti nemateriální. Jako příklady nehmotné újmy lze uvést např. pocit oklamání, ztrátu času a vynaložené energie, klamně vyvolané obavy o budoucnost, zdraví a bezpečí.

19. V řízení o nároku vyplývajícím z § 2976 odst. 1 občanského zákoníku je aktivně legitimovaný zákazník (resp. spotřebitel), který se domáhá ochrany proti rušení nekalé soutěže, pokud bylo jeho právo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno. Podle § 83 odst. 2 písm. a) o. s. ř. zahájení řízení o zdržení se protiprávního jednání nebo o odstranění závadného stavu ve věcech ochrany práv porušených nebo ohrožených nekalým soutěžním jednáním brání tomu, aby proti těmž žalovanému probíhalo u soudu další řízení o žalobách jiných žalobců požadujících z téhož jednání nebo stavu stejné nároky. Výrok pravomocného rozsudku, kterým bylo rozhodnuto ve věcech uvedených v § 83 odst. 2 o. s. ř. je závazný nejen pro účastníky řízení, ale i pro další osoby oprávněné proti žalovanému pro tytéž nároky z téhož jednání nebo stavu (§ 159a odst. 2 o. s. ř.).

20. Předběžné opatření je jedním z často užívaných opatření proti nekalé soutěži. Na základě předběžného opatření nemůže být zásadně nastolen trvalý a nevratný stav. V rozporu s tímto požadavkem však není postup, při němž návrh rozhodnutí ve věci samé i návrh na předběžné opatření jsou obsahově stejné (viz usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cmo 1592/94), s tím ovšem, že předběžné opatření je časově omezeno a umožňuje obnovu původního stavu, pokud by rozhodnutí ve věci samé neshledalo, že žalované jednání mělo nekalou soutěžní povahu (Hajn, P. § 2988. In: Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol. Občanský zákoník: komentář. Svazek VI, (§ 2521-3081). Praha: Wolters Kluwer, 2021). Pro nařízení předběžného opatření musí být podle § 75c odst. 1 o. s. ř. prokázána potřeba zatímní úpravy účastníků (případně obava z ohrožení výkonu rozhodnutí).

21. Součástí ústavních záruk řádně vedeného soudního řízení je požadavek, aby rozhodnutí soudů byla náležitým způsobem odůvodněna (srov. např. nálezy sp. zn. IV. ÚS 1834/10, sp. zn. IV. ÚS 3441/11 nebo sp. zn. II. ÚS 4927/12). Pro účastníka řízení z nich musí být zřejmé, jaká skutková zjištění soud učinil a jakým způsobem je právně vyhodnotil. Jeho skutkové a právní závěry přitom nesmí být projevem libovůle a úvahy, na nichž jsou založeny, musí odpovídat obecně akceptovaným interpretačním postupům (nález sp. zn. II. ÚS 2438/24, bod 22).

V. B Aplikace obecných východisek na posuzovanou věc

V. B. 1 Odlišný přístup k aktivní věcné legitimaci stěžovatelky

22. Vrchní soud v napadeném rozhodnutí odlišuje aktivní věcnou legitimaci v řízení o nárocích spotřebitele na ochranu proti nekalé soutěži a v řízení o předběžné ochraně (body 27 a 28). Z odlišení dále dovozuje různé podmínky pro prokázání újmy navrhovatele v řízení o předběžném opatření. Důvody tohoto odlišení však nejsou zřejmé. Pod bodem 29 vrchní soud dospěl k závěru o vyloučení použití směrnice o nekalých obchodních praktikách ve vztahu k posouzení předpokladů pro nařízení předběžného opatření na ochranu všech spotřebitelů. Ústavní soud se však ztotožňuje se

stěžovatelkou v tom, že tento závěr není srozumitelně a dostatečně odůvodněn. Vrchní soud popsany závěr odůvodňuje "volbou českého zákonodárce směrem ke správnému rozhodování o nekalých obchodních praktikách právě podle zákona na ochranu spotřebitele". Takové odůvodnění je zcela nedostatečné, nelze z něho seznat důvody zásadního omezení ochrany spotřebitele v řízení vedeném podle občanského zákoníku a občanského soudního řádu. Vrchní soud tuto část odůvodnění nijak nevysvětlil ani ve vyjádření k ústavní stížnosti (přestože stěžovatelka nedostatečnost jeho závěru namítala). Ústavní soud se nebude uchýlovat ke spekulacím ohledně výkladu této formulace, omezuje se pouze na konstatování, že pokud vrchní soud považuje tento závěr za správný a v tomto řízení relevantní, je povinen ho vzhledem k jeho významu důkladně odůvodnit.

23. Ústavní soud si je vědom toho, že vrchní soud není formálně zavázán rozhodnutím jiného soudu, který mu není instančně nadřazen. Z napadeného rozhodnutí však vyplývá, že vrchní soud v dané věci vyjádřil závěry, které mohou být v rozporu s § 83 odst. 2 písm. a) o. s. ř. a § 159a odst. 2 o. s. ř., a zejména se odchyľují od ustálených postupů soudů a judikatury (včetně judikatury vrchního soudu) ve věcech ochrany proti nekalé soutěži. V této oblasti jsou ze strany soudů dlouhodobě respektovány závěry, podle nichž je předběžné opatření v nekalé soutěži častým a běžně využívaným prostředkem k ochraně soutěžitelů i spotřebitelů (např. usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cmo 1592/94; či Hajn, P. § 2988. In: Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol. Občanský zákoník: komentář. Svazek VI, (§ 2521-3081). Praha: Wolters Kluwer, 2021). U předběžného opatření v nekalé soutěži je připouštěno, že se předběžným opatřením lze domáhat uložení totožné povinnosti, jako následně ve věci samé (viz bod 20 tohoto nálezu). Soudy tuto výjimku odůvodňují tím, že fakticky neexistuje jiný prostředek ochrany či zabránění rozšiřování újmy navrhovatele (viz usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cmo 1592/94).

24. Soudy dosud nečinily obecné rozdíly mezi věcnou aktivní legitimací v řízení o ochraně před nekalou soutěží ve věci samé a v řízení o předběžném opatření. Naopak stejně posuzovaly otázku překážky věci zahájené podle § 83 odst. 2 písm. a) o. s. ř. a tuto úpravu aplikovaly též v řízení o návrhu na nařízení předběžného opatření (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Odo 417/2005). Totéž platí i pro překážku věci rozhodnuté. Ve věcech nekalé soutěže je rozhodnutí závazné nejen pro účastníky řízení, ale i pro další osoby oprávněné proti žalovanému (odpůrci) pro tytéž nároky z téhož jednání nebo stavu (§ 159a odst. 2 o. s. ř.). Pro konstatování překážky věci rozhodnuté v nekalosoutěžních věcech, opět včetně řízení o návrzích na nařízení předběžných opatření, tak prakticky postačuje totožnost v osobě odpůrce. Mimo jiné jsou tyto závěry podloženy jednotou ohroženého zájmu.

25. Zahájení řízení spotřebitelem a pravomocné skončení tohoto řízení tedy může vytvářet překážku pro ostatní spotřebitele pro tytéž nároky (§ 83 odst. 2 písm. a) o. s. ř., § 159a odst. 2 o. s. ř.). Takto založená překážka věci rozhodnuté je bez dalšího aplikovatelná také na řízení o návrhu na nařízení předběžného opatření (např. usnesení Krajského soudu v Praze sp. zn. 2 Cm 284/97). Odmítnutí předběžné ochrany stěžovatelce, které by bylo založeno na obecném důvodu (tj. nezaloženým pouze na poměrech stěžovatelky, vztahujících se typicky k vadám konkrétního návrhu, nebo otázce, že konkrétně ona ani nemůže být osobou, které svědčí právo podle § 2989 věta první občanského zákoníku), tedy fakticky může "uzamknout" možnost ochrany i pro všechny další spotřebitele, kterým však (i podle logiky soudu) újma reálně hrozí. Vrchní soud tím, že odmítl vyhovět návrhu stěžovatelky z důvodu, že je již informovaná, a proto jí újma nehrozí, což je samo o sobě pochybné (viz níže body 31 až 33) svým způsobem odepřel možnost ochrany pro všechny ostatní spotřebitele, kterým však (i podle logiky soudu) újma reálně hrozí. Ti totiž buď zůstanou neinformovanými a návrh na nařízení předběžného opatření nepodají, nebo naopak informace získají, ale pak se dostanou do stejné situace jako stěžovatelka a soud jejich návrhu nevyhoví. Soud svým přístupem nastolil stav, kdy se skupině ohrožených osob odpírá předběžná ochrana (leďa by se ochrany domáhala právnická osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků ve smyslu § 2989 odst. 1 věta občanského

zákoníku).

26. Případné odlišení právního režimu ve vztahu k aktivní věcné legitimaci v řízení o věci samé a v řízení o předběžném opatření má tedy závažné důsledky, s nimiž byl vrchní soud povinen se v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádat (a to jak vzhledem k uplatněným odvolacím námitkám stěžovatelky, tak i při důsledném uplatnění zásady iura novit curia, která soudu zapovídá přehlížet rozpory jím přijatého názoru se zákonem). Těto povinnosti však nedostál.

27. Z důvodu nepřezkoumatelnosti závěrů vrchního soudu nelze věcně posoudit námitku stěžovatelky, podle které tyto závěry vytváří ničím neodůvodněný rozdíl v šíři prostředků právní ochrany proti nekalosoutěžnímu jednání mezi soutěžiteli a mezi spotřebiteli. Je možno pouze konstatovat, že i této otázce by se vrchní soud musel v odůvodnění podrobně věnovat, pokud by na svých závěrech setrval.

V. B. 2 Posouzení újmy stěžovatelky

28. Vrchní soud se nevyjádřil k opodstatněnosti těchto důvodů, pro které městský soud částečně návrh na nařízení předběžného nařízení nevyjádřil, ale vymezil se vůči závěru městského soudu o splnění podmínky prokázání potřeby zatímní úpravy poměrů účastníků. Závěr o nesplnění podmínek pro nařízení předběžného opatření založil na tom, že stěžovatelka netvrdí, že jí z namítaného jednání společnosti Artep může vzniknout další újma (bod 31 napadeného usnesení). Stěžovatelka potřebu zatímní úpravy odvozovala podle vrchního soudu nepřipustně pouze od újmy ostatních spotřebitelů.

29. Tento závěr je založen na předpokladu, podle něhož spotřebitel může mít nárok z nekalé soutěže i s ohledem na potenciální ohrožení spotřebitelů jako celku, bez nutnosti prokázat své vlastní reálné ohrožení, avšak aktivní věcnou legitimaci k nařízení předběžného opatření ve stejném řízení nemá. Ústavní soud se s tímto obecným východiskem neztotožňuje. Nároky spotřebitelů vyplývají z dotčení práva na dodržování dobrých mravů soutěže, domáhají se zdržení nekalosoutěžního jednání či odstranění závadného stavu v situaci, kdy se o negativních jevech dozví. Právo domáhat se ochrany ve věci samé není omezováno předpokladem, že spotřebitel již o výrobky zasažené nekalosoutěžním jednáním nemá zájem. Z jeho vědomosti o porušení dobrých mravů soutěže nelze dovozovat, že již tímto jednáním není ohrožen a nenáleží mu proti němu ochrana. Potom však není logické odmítat obecně a ve všech případech ze stejných důvodů jeho aktivní věcnou legitimaci k naléhavé zatímní úpravě.

30. V projednávané věci stěžovatelka popsala újmu, která jí jako spotřebitelce se zájmem o koupi produktů, které nabízí společnost Artep, hrozí. V návrhu na nařízení předběžného opatření uvedla, že je spotřebitelkou na trhu s produkty, které společnost Artep nabízí, tj. doplňky stravy s pozitivními účinky na zdraví. Stěžovatelka i ostatní spotřebitelé získávají v důsledku nekalosoutěžního jednání dojem, že výrobky společnosti Artep jsou lepší a účinnější, než jiné produkty na trhu. Zatímní potřebu právní úpravy prostřednictvím předběžného opatření dovozovala s ohledem na závažnost a rozsah jednání společnosti Artep, a také s ohledem na možné dopady a újmu způsobenou zákazníkům, kteří se stejně jako stěžovatelka mohou mylně domnívat, že produkty mají slibovaný léčebný účinek.

31. Stěžovatelka se cítila být dále poškozena negativními důsledky deformace trhu s podobnými výrobky. Pokud společnost Artep nadále spojuje své výrobky s nepravdivými tvrzeními, stěžovatelka je odrazována od nákupu jiných, skutečně funkčních produktů, případně je nucena vynakládat nepoměrně vyšší čas a prostředky na studium informací o těchto produktech. Poukázala na to, že nekalosoutěžní jednání ze své podstaty zasahuje relevantní trh. Negativními důsledky jsou např. narušení tržních poměrů, znevýhodnění prodejců dodržujících pravidla soutěžního jednání.

32. Je tedy zřejmé, že stěžovatelka vznik další újmy tvrdila, a to dostatečně a srozumitelně. Vrchní soud však její další potenciální újmu, která jí hrozí v důsledku trvání jednání společnosti Artep, vyloučil s odkazem na to, že stěžovatelka si již produkty, které považuje za závadně označené, od společnosti Artep nekoupí. Tento závěr však pomíjí (či bagatelizuje) tvrzení stěžovatelky, která se cítí být stále ohrožena jednáním společnosti Artep, které ji vede k pochybnostem o správnosti označení všech dalších produktů společnosti Artep. Ústavní soud se přiklání k tvrzení stěžovatelky, podle něhož nelze vyloučit, že spotřebitel (dodržující standard chování průměrného spotřebitele) může být opakovaně oklamán o účincích doplňků stravy. Závěr, podle něhož spotřebitel nemůže být obětí nekalosoutěžního jednání stejného soutěžitele více než jednou, není obsažen v právní úpravě, nezmiňuje ho ani odborná literatura.

33. Lze tedy shrnout, že závěry vrchního soudu o tom, že v řízení o předběžném opatření proti nekalosoutěžnímu jednání nelze potřebu zatímní úpravy odvozovat od ostatních spotřebitelů, nejsou řádně a dostatečně odůvodněné, případně trpí logickým rozparem. Vrchní soud dále tvrzení stěžovatelky o jí hrozící újmě částečně pominul a částečně je svévolně interpretoval, čímž porušil její ústavně zaručené právo na soudní ochranu (čl. 36 odst. 1 Listiny).

34. Se závěrem vrchního soudu lze polemizovat i proto, že vytváří poměrně paradoxní situaci. Již oklamáný nebo informovaný spotřebitel se nemůže domoci nařízení předběžného opatření, k podání návrhu na jeho nařízení může být oprávněn jen dosud neoklamáný a neinformovaný spotřebitel. Ten však o nekalosoutěžním jednání neví. Lze tedy přisvědčit stěžovateli v tom, že napadené rozhodnutí reálně vylučuje institut předběžného opatření pro spotřebitele v nekalé soutěži, bez ohledu na individuální skutkové okolnosti projednávané věci.

35. Ústavní soud se v tomto rozhodnutí nevyjadřuje k důvodům, na základě kterých návrh na nařízení předběžného opatření zamítl městský soud, neboť ani napadené rozhodnutí se k těmto důvodům nevyjadřilo.

VI. Závěr

36. Ústavní soud dospěl k závěrům, že 1) stěžovatelka ve své argumentaci uvedla relevantní tvrzení, že jí samotné a ostatním spotřebitelům může z namítaného jednání vzniknout další újma; 2) nelze vyloučit, že stěžovatelka může být opakovaně oklamána o účincích doplňků stravy; 3) vrchní soud bez dostatečného odůvodnění odlišil aktivní věcnou legitimaci spotřebitele v řízení o nárocích na ochranu proti nekalé soutěži a v řízení o předběžné ochraně.

37. Vrchní soud tím, že v rozporu s výše uvedenými závěry v napadeném rozhodnutí jednak svévolně interpretoval tvrzení stěžovatelky, a dále rezignoval na svou povinnost své rozhodnutí řádně odůvodnit, v důsledku zasáhl do ústavně zaručeného práva stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

38. Ústavní soud z důvodu porušení čl. 36 odst. 1 Listiny ústavní stížnosti stěžovatelky vyhověl a podle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu napadené usnesení vrchního soudu v rozsahu uvedeném ve výroku zrušil.

Další články:

- [Spotřebitel](#)
- [Náležitě odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Poučení účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Právní otázka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Moderace nákladů](#)
- [Dovolání](#)
- [Procesní společenství účastníků](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Odpovědnost za škodu](#)